
Kosewo, st. 9, gm. Stary Lubotyń, woj. mazowieckie, AZP 42-74/4

Informator Archeologiczny : badania 33, 85-86

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOLONIA CHABIELICE, st. 11, gm. Szewców, woj. łódzkie

- ślady osadnictwa z epoki kamienia
- osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
- osada kultury przeworskiej
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego
- ślady osadnictwa z okresu nowożytnego

Wykopaliskowe badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od lipca do września, przez mgr. Jacka Moszczyńskiego (autor sprawozdania) i dr. Lubomirę Tyszler (Fundacja Badań Archeologicznych im. Prof. K. Jażdżewskiego). Finansowane przez Kopalnię Węgla Brunatnego Bełchatów. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 20300 m².

W trakcie badań wytyczono 14 wykopów. Po ściągnięciu warstwy ornej odkryto materiał zabytkowy i obiekty (zachowane z reguły w części spągowej). Odkryto około 21000 fragmentów ceramiki i 472 obiekty: 262 kultury łużyckiej, 29 kultury przeworskiej, 2 późnośredniowieczne, 8 nowożytnych i 171 o nieokreślonej chronologii. Osadnictwo kultury łużyckiej obejmowało cały przebadany teren. W części południowej stanowiska odkryto najlepiej zachowany fragment osady, gdzie zarejestrowano ułożone w linii wschód-zachód trzech dużych obiektów mieszkalnych lub gospodarczych oraz towarzyszące im skupiska ceramiki (duże naczynia zasobowe) znajdujące się w warstwie kulturowej o dużym nasyceniu materiału ceramicznego. W obrębie wschodniego z wyżej wymienionych obiektów odkryto obiekt produkcyjny typu studnia z zachowaną konstrukcją drewnianą o wymiarach 140 x 160 cm. Wydobyty materiał ceramiczny tworzy jednolity zbiór. Stanowią go głównie drobne fragmenty chropowaconych brzuśców naczyń oraz fragmenty talerzy, waz amfor, czerpaków i innych naczyń stołowych. Odkrytą osadę należy określić jako jednofazową z wczesnej epoki żelaza (okres halsztacki CD) datowaną na 700-400/300 p.n.e.

Fakt odkrycia na obszarze badań materiałów zabytkowych datowanych na epokę kamienia, kulturę przeworską, średniowiecze i nowożytność świadczy o stałej penetracji tego terenu.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania nie będą kontynuowane.

Kosewo, st. 7, gm. Stary Lubotyń, woj. mazowieckie, AZP 42-75/29 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

KOSEWO, st. 9, gm. Stary Lubotyń, woj. mazowieckie, AZP 42-74/4

- osada kultury łużyckiej ze schyłku epoki brązu i początku wczesnej epoki żelaza
- osada kultury pomorskiej z okresu halsztackiego i wczesnego okresu lateńskiego
- ślad osadnictwa z okresu wpływów rzymskich

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone przez mgr. Zbigniewa Dłubakowskiego (autor sprawozdania, Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez EuRoPol GAZ s.a. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 6900 m².

Stanowisko leży około 600 m na północny-zachód od wsi, na łagodnie opadającym w kierunku południowym skłonie wyniesienia terenowego, ciągnącego się ze wschodu na zachód wzdłuż doliny cieką wodnego stanowiącego zachodni dopływ rzeki Orz.

Podczas badań powierzchniowych przeprowadzonych w 1994 r., w związku z planowaną budową gazociągu tranzytowego Płw. Jamał - Europa Zachodnia, na stanowisku znaleziono jedynie 2 fragmenty ceramiki datowanej na późny okres wpływów rzymskich i 6 fragmentów ceramiki nowożytnej, dlatego też w miejscu tym nie planowano wyprzedzających inwestycję badań wykopaliskowych.

skowych. Po odhumusowaniu terenu przeprowadzonym w związku z rozpoczętą budową gazociągu, na dość rozległym obszarze, zaobserwowano stropy obiektów nieruchomych. Ostatecznie w wyniku odczyszczenia wykopu, w pasie szerokości 30 m i długości 230 m, pod warstwą akumulacyjno-próchniczną, odsłonięto 466 obiektów w postaci jam zagłębionych w warstwę calcowego piasku. Wymiary jam wahały się od 8 x 18 cm do 268 x 320 cm, a głębokość od 12 cm do 104 cm. Jamy miały najczęściej jasno zabarwione wypełniska. W 298 obiektach (62%) nie znaleziono żadnych zabytków, a wypełniska pozostałych obiektów zawierały najczęściej od 1 do 5 fragmentów ceramiki pradziejowej (absolutnym wyjątkiem jest obiekt 209, gdzie znaleziono 564 fragmentów ceramiki), pojedyncze krzemienie, polepę i fragmenty kości zwierzęcych. Ponadto w obiektach: 57, 167 i 143 znaleziono narzędzia kamienne (rozcieracze, płyta szlifierska, półwytwór żaren), a w obiekcie 253 zawieszkę binoklowatą z drutu brązowego.

Na podstawie ceramiki wydzielić można trzy fazy użytkowania osady. W pierwszej fazie przypadającej na schyłek epoki brązu i początek wczesnego okresu epoki żelaza osadę zamieszkiwała ludność kultury łużyckiej. W drugiej fazie (HaD-LaT) pojawia się ludność kultury grobów kloszowych i nie jest wykluczone, że przez pewien czas ludność obydwu kultur wspólnie użytkowała omawiany teren. Trzecia faza przypada na okres wpływów rzymskich, ale zabytki z tego czasu są bardzo nieliczne.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w SOZ Województwa Mazowieckiego Delegatura w Ostrołęce.

Badania nie będą kontynuowane.

KOSSOBUDY, st. 1, gm. Raciąż, woj. mazowieckie, AZP 45-58/7

- cmentarzysko kultury łużyckiej ze schyłku epoki brązu i wczesnego okresu epoki żelaza

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone przez mgr. Zbigniewa Dłubakowskiego (autor sprawozdania, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku). Finansowane przez Mazowieckiego WKZ. Drugi sezon badań. Przebadana powierzchnia 325 m².

W 1999 r. prace rozpoczęto od dokończenia eksploracji wykopów nr 1 i 2 z 1995 r., a ponadto wyeksplorowano jeszcze 8 wykopów (nr 5-12). Odkryto 97 obiektów (nr nr: 30-35, 35A, 36-58, 58A, 59, 60, 60A-C, 61-87, 87A, 88-103, 103A.B, 104-118), w tym 15 jam, 2 bruki kamienne oraz 80 grobów ciałopalnych, spośród których 7 przykrytych było brukami kamiennymi.

W części stanowiska objętej wykopami nr 1, 5, 9, 11 i 12 stwierdzono występowanie pod humusem warstwy przemieszanego piasku brązowego i żółtego, która dodatkowo w strefie wykopów 1, 5, 11 miała wkładki piasku czarnego ze spalenizną. W warstwie tej miejscami dość licznie występowały zabytki krzemienne i fragmenty ceramiki kultury łużyckiej.

Wszystkie odkryte podczas obydwu sezonów badań groby były grobami jamowymi, przy czym spotyka się zarówno takie, w których przepalone kości występują wraz z resztkami stosu jak i takie, w których resztki stosu nie występują.

Kości zalegały najczęściej w zwartym skupisku w spągu jamy grobowej. Wśród kości występowały nieprzepsane fragmenty ceramiki, drobne krzemienie, grudki granitu oraz często zniszczone przez ogień, ozdoby z drutu lub taśmy brązowej najczęściej w postaci kółek o końcach stykających się lub zachodzących na siebie.

Wśród najciekawszych zabytków metalowych wymienić należy fragmenty naszyjnika z cienkiego drutu brązowego (obiekt 5) dwie zawieszki z blaszki brązowej o podłużnym, owalnym kształcie, z których jedna przymocowana była do końca brązowego łańcuszka składającego się z kilku ogniów (obiekt 102), oraz jak na razie jedyny przedmiot żelazny - bransoletkę z grubego drutu (obiekt 102).